

วารสารพุทธศิลปกรรม

JOURNAL OF BUDDHIST ARTS

4

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 | กรกฎาคม - ธันวาคม 2561 | Vol.1 No. 2 | July - December 2018 |

ISSN : 1905-534x (Print)
ISSN : 2697-6099 (ONLINE)

บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

7 อุปนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูงในมุมมองพระพุทธศาสนา 7 Habits of Highly Effective People in Buddhism View

สุดปฐพี เวียงสี

Sudpatapee Wiengsee

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chiang Mai

ปรุทม์ บุญศรีตัน

Parud Boonsriton

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiangmai University

Email: sudpatapee@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 7 อุปนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูงในมุมมองพระพุทธศาสนา โดยการนำแนวคิด 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของสตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) มาเป็นหลักในการวิเคราะห์ร่วมกับหลักสัปปุริสธรรม 7 ของพระพุทธเจ้าที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยคำว่า สัปปุริสธรรม หมายถึง ธรรมของสัตบุรุษหรือธรรมที่ทำให้เป็นสัตตบุรุษ ซึ่งคำว่า สัตบุรุษ หมายความว่า คนดี นักปราชญ์หรือบัณฑิต ความคล้ายคลึงกันของแนวคิด 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของสตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) กับหลักสัปปุริสธรรม 7 คือ การรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นและรู้จักพัฒนา ผู้สนใจศึกษาพัฒนาตนเองสามารถนำหลักการดังกล่าวมาเป็นแนวทางปฏิบัติสู่การเป็นผู้มีประสิทธิผลสูงให้สามารถอยู่รอดได้ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

คำสำคัญ: 7 อุปนิสัย, ผู้มีประสิทธิผลสูง, พระพุทธศาสนา

Abstract

This article aim to study the seven habits of highly effective people in the Buddhist view by applying the 7 habits of character development to Stephen R. Covey's of highly effective people. As a basis for analysis together with the Sappurisadhamma or virtue of the righteous, who are similar By the word Sappurisadhamma means the dharma of the faithful or the Dharma that makes the holy man, good people, sages, or graduates the similarities with concept the seven habits of highly effective people of Stephen R. Covey. The principle of the Seven Sappurisadhamma is knowing one's self, knowing others and developing those interested in self-development can apply. The said principles to be a guideline to become a highly effective person that can survive under the rapidly changing globalization trend.

Keywords: 7 Habits, Highly Effective People, Buddhism

บทนำ

กระแสโลก (Global Wave) คือ ทางหรือเส้นทางหรือแนวทางหรือสายธารหรือคลื่นของความเปลี่ยนแปลงของโลก ส่วนบริบทโลก (Global Context) คือ สถานการณ์หรือสภาพการณ์หรือเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ของสภาพแวดล้อมที่ถือกำเนิด ดำรงอยู่ ทำให้อธิบายสภาพที่เกิดขึ้นเป็นชุดของสภาพแวดล้อมหรือข้อเท็จจริงรอบเหตุการณ์ สถานการณ์ หรืออื่นใด (ธโรธร ตูทองคำ, 2546: 1) กระแสโลกจึงมีจุดเน้นที่คลื่นความเปลี่ยนแปลง เป็นภาพกว้างของการเปลี่ยนผ่านของโลก ส่วนบริบทโลกมีจุดเน้นที่สภาพแวดล้อมของโลก กระแสโลกและบริบทโลกแบ่งคลื่นความเปลี่ยนแปลงเป็นสามคลื่นตามแนวคิดของอัลวิน ทอฟเลอร์ (Alvin Toffler) (2016: 34-36.) ประกอบด้วย คลื่นลูกที่หนึ่ง (First Wave) เป็นการปฏิวัติเกษตรกรรม เป็นการปฏิวัติเขียวที่ใช้เวลานานหลายพันปี เปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจแบบยังชีพ

สู่ระบบเศรษฐกิจแบบการค้า คลื่นลูกที่สอง (Second Wave) เป็นการปฏิวัติอุตสาหกรรม ด้วยระบบการผลิตแบบเครื่องจักร และคลื่นลูกที่สาม (Third Wave) เป็นการปฏิวัติทางโทรคมนาคม เป็นความเปลี่ยนแปลงจากการติดต่อสื่อสาร ก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างประเทศ (international linkage)

กระแสโลกในคลื่นลูกที่สามจัดเป็นกระแสโลกาภิวัตน์หรือโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่เป็นกระบวนการที่ครอบคลุมไปทั่วโลก คำว่าโลกาภิวัตน์เป็นการรวมกันของคำระหว่างโลก (global) กับกระบวนการ (ization) ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ขยายตัวครอบคลุมที่เป็นโลกไร้พรมแดน เป็นชุดของกระบวนการที่ทำให้โลกเป็นหนึ่งเดียว (Ronald Robertson and Joann Chirico, 1985: 235.) นับเป็นคำที่แสดงถึงความสับสนยุ่งเหยิงและผันแปรไปมา (Denis O Hearn, 2009: 498.) มีความสัมพันธ์กับการระหว่างประเทศ การข้ามระหว่างประเทศ (multinational) ข้ามชาติ (transnational) และความเหนือชาติ (supranational) (Joann Chirico, 2014: 8) ที่ประกอบเป็นการติดต่อและเชื่อมโยงระหว่างกันข้ามรัฐชาติ (Yale H. Ferguson and Richard W. Mansbach, 2012: 17.) เป็นการติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง ระบบการเงินระดับโลก (Oliver Daddow, 2013: 30)

คำว่าโลกาภิวัตน์ถือกำเนิดครั้งแรกในหนังสือหลักการของการเมืองโลก (The Principle of World Politics) ของจอร์จ โมเดลสกี (George Modelski) ใน ค.ศ. 1972 จนกลายเป็นคำที่ทดแทนคำอื่น และกลายเป็นชื่อตามข้อเสนอของโทนี ชราโต (Tony Schirato) และเจน เว็บ (Jen Webb) ที่ใช้บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ทางอำนาจ ปฏิบัติการ และเทคโนโลยีทั้งหลาย ก่อให้เกิดลักษณะเด่นในโลกปัจจุบันและดำเนินต่อไปในอนาคต (John Schirato and Jen Webb, 2003): 1) มีลักษณะสำคัญคือเป็นคำที่อ่อนไหวเคลื่อนไหวตลอดเวลา ส่งผลให้เกิดความสงสัยในทำความเข้าใจโลกาภิวัตน์ให้ครอบคลุมและลุ่มลึก

พัฒนาการของโลกาภิวัตน์ (Globalization) (Kenichi Ohmae, 1990: 47) ก่อตัวนับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 เพราะการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของประเทศแต่ละประเทศที่ทวีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น มีจุดเริ่มต้นภายหลังสงครามเย็น (Denis O Hearn, 1999: 148) นับตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1980 เพราะเป็นผลจากการขยายตัวของทุนกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) การขยายตัว

กองทุนแต่เดิมจำกัดในโลกเสรี

ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงภายในรัฐ ส่วนหนึ่งเป็นการยกระดับกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ในแนวคิดพื้นฐานที่รัฐเสมือนเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีหน้าที่ (Functional Organism) ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้องค์ประกอบรัฐเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย (1) ดินแดน เพราะรัฐบาลทุกรัฐบาลล้วนแล้วแต่ต้องแสวงหาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน (2) ประชากร เพราะการเคลื่อนย้ายจำนวนมากจากประเทศที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจน้อยกว่าสู่ประเทศที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่า (3) รัฐบาลที่ต้องมีแนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance) และ (4) อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) ที่ลดความสำคัญลง เพราะมีการแทรกแซงและบังคับจากภายนอก (John MacMillan, 2006: 67) และการยอมรับการแทรกแซงจากภายนอกของรัฐ

กระบวนทัศน์โลกาภิวัตน์ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจเช่นกัน ในด้านหนึ่งทำให้ผู้คนมีความสะดวกสบายในการเลือกสินค้ามาบริโภคได้ตามความต้องการตามหลักการแห่งลัทธิเสรีนิยม แต่ในอีกด้านหนึ่ง การค้า การลงทุน และการเงินเสรีเหล่านี้นำมาสู่ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบข้ามชาติ เกิดความไม่เป็นธรรมระดับโลก เกิดช่องว่างระหว่างประเทศรวยกับประเทศจนเกิดการครอบงำทางวัฒนธรรมและอุดมการณ์โดยผ่านกลไกการสื่อสารโฆษณาทั้งหลาย (Anthony Giddens, 2008: 34) โลกาภิวัตน์นับเป็นคำที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างจนเป็นปัญหาในการหาความหมายที่แท้จริง (Susan Strange, 1996: 43) โลกาภิวัตน์จึงส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของโลกนับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1990 จนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 21

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น คนที่พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ย่อมจะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป อันจะส่งผลให้บุคคลนั้นเป็นคนที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาในทุก ๆ สถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนไป (จิราภรณ์ พรหมทอง, 2559, น. 63) โดยสตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) นักคิดนักเขียนนำเสนอแนวคิด 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง

ในส่วนของพระพุทธศาสนา ทุกปรากฏการณ์ไม่เคยรอดพ้นคำสอนของพระพุทธองค์เรื่อง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา พระพุทธศาสนายังมีวิธีคิดแบบอริยสัจหรือการคิดแบบแก้ปัญหา พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติหรือเป็นศาสนาแห่งความเพียรพยายาม ใจความสำคัญของหลักธรรมทางพุทธศาสนาไม่มีสิ่งใดเกินเลยไปจากเรื่องปัญหาชีวิตและวิธีการแก้ปัญหาชีวิตหรือที่เรียกว่าทุกข์และความดับทุกข์ ดังที่พระพุทธเจ้าทรงเน้นย้ำว่า ภิกษุทั้งหลาย ทั้งในกาลก่อนและในบัดนี้ เราสอนแต่เรื่องทุกข์และความดับทุกข์เท่านั้น (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 12 ข้อ 286: 276) ภิกษุย่อมย่อมมนสิการโดยแยบคาย (โยนิโสมนสิการ) ว่า ทุกข์คือดังนี้ ย่อมมนสิการโดยแยบคายว่า เหตุเกิดแห่งทุกข์คือดังนี้ ย่อมมนสิการโดยแยบคายว่า ความดับทุกข์คือดังนี้ ย่อมมนสิการโดยแยบคายว่า ข้อปฏิบัติที่ให้ถึงความดับทุกข์คือดังนี้ เมื่อเธอมนสิการโดยแยบคายอยู่อย่างนี้ สังโยชน์ 3 อย่าง คือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา และสีลัพพปรามาส ย่อมถูกละเสียได้ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 12 ข้อ 12: 16) และมีหลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นหลักธรรมปฏิบัติสู่การพัฒนาตนเองให้อยู่รอดได้ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีความคล้ายคลึงแนวคิด 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง

7 อุปนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูงในมุมมองพระพุทธศาสนา

1) 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของสตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey)

อุปนิสัย (Habits) หมายถึง องค์ประกอบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทักษะ และความปรารถนาเข้าด้วยกัน ความรู้เป็นกรอบความคิดที่ได้จากทฤษฎีที่ว่า จะทำอะไร และทำไม ทักษะ คือ จะทำอย่างไร ส่วนความปรารถนาเป็นแรงจูงใจในความต้องการจะกระทำในการกระทำบางสิ่งบางอย่างให้กลายเป็นอุปนิสัย บุคคลจำเป็นต้องอาศัยการผสมผสานกันทั้งสามอย่างคือ ความรู้ ทักษะ และความปรารถนาเข้าด้วยกันเป็นอุปนิสัย 7 ประการที่สอดคล้องกับกฎธรรมชาติของการเติบโตและมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับและรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียวเพื่อทำให้อุปนิสัยของแต่ละคนมีประสิทธิผลที่นำบุคคลก้าวไปข้างหน้าจากการพึ่งผู้อื่นไปเป็นการพึ่งตนเอง และนำไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน

7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงเป็นหนังสือที่ดีเยี่ยมเล่มหนึ่งของ สตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) นักเขียนชาวอเมริกันที่แต่งหนังสือเล่มนี้ขึ้นจากประสบการณ์ด้านความคิดและผลการศึกษามากกว่า 25 ปี และจากผลงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยของความสำเร็จของนักคิดตลอด 200 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก โดยได้ศึกษาจากความฉลาดปราดเปรื่องของนักคิดในอดีตที่เป็นแหล่งความรู้และบ่อเกิดความรู้ทางด้านนี้ ต่อจากนั้น โควิก็นำเนื้อหาสาระของหนังสือเล่มนี้ไปทดลองใช้ปฏิบัติจริง โดยนักศึกษา เพื่อน เพื่อนร่วมงานที่มหาวิทยาลัย Brigham Young และเพื่อนๆ ที่ศูนย์พัฒนา Covey Leaderships Center ผู้อาวุโส คนวัยหนุ่มสาว นักบริหาร ครู อาจารย์ และกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้ส่งผลย้อนกลับ (feedback) กลับมายังโควี โควี ได้นำผลย้อนกลับและข้อเสนอแนะมาปรับเนื้อหาสาระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วตีพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือขายดีติดอันดับโลก ชื่อ The Seven Habits of Highly Effective People ซึ่งมียอดจำหน่ายถึง 25 ล้านเล่ม และได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆ กว่า 38 ภาษา และยังคงความนิยมอย่างสูงมาตลอด 20 กว่าปี ได้รับการจัดอันดับให้เป็น The 25 Most Influential Business Management Books

อุปนิสัย 7 ประการจะทำให้บุคคลสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยเริ่มจากการเรียนรู้จากการฟังผู้อื่น และเติบโต พัฒนาการจนเป็นการฟังตนเองและนำไปสู่การฟังพาสังกันและกันจะสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างอนันต์และสามารถพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลได้อย่างเต็มที่ การฟังพาสังกันและกันจะเกิดได้เฉพาะคนที่ฟังพาดตนเองได้แล้วเท่านั้น คนที่ฟังพาสังผู้อื่นไม่สามารถเลือกวิธีฟังพาสังกันและกันได้ ไม่มีความสามารถที่จะทำอย่างนั้น กล่าวคือ คนที่ต้องฟังผู้อื่นต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นให้ทำใน สิ่งที่ตนต้องการ คนที่ฟังตนเองจะทำในสิ่งที่ตนต้องการด้วยความพยายามของตนเองและสุดท้ายคนที่ฟังซึ่งกันและกันมักจะร่วมกันทำงานเพื่อความสำเร็จสูงสุด

7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง สามารถจัดเป็นกลุ่มอุปนิสัยได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 อุปนิสัยเพื่อการรู้จักและเอาชนะตนเอง หมายถึง การเปลี่ยนตัวเองจากคนที่ต้องฟังผู้อื่นไปเป็นคนที่ฟังตนเอง พวกนี้คือคนที่มีชัยชนะส่วนตน

(Private Victories) เป็นแก่นแท้ของการปรับเปลี่ยนไปสู่ลักษณะที่ดี ชัยชนะส่วนตน ต้องมาก่อนชัยชนะในสังคม (Public Victories) ซึ่งประกอบด้วย 1) การคิดล่วงหน้า (Be Proactive) 2) การคิดถึงผลลัพธ์สุดท้ายของการกระทำ (Begin With The end in Mind) 3) การทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Thing First)

กลุ่มที่ 2 อุปนิสัยการทำให้เกิดชัยชนะร่วมกัน (Public Victories) ด้วยการทำงานเป็นทีม ร่วมมือร่วมใจและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย 1) การคิดแบบชนะ – ชนะ (Think Win/Win) 2) เข้าใจผู้อื่นก่อนให้ผู้อื่นมาเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to Be Understood) 3) การผนึกกำลังและประสานแนวความคิดเข้าด้วยกัน (Synergize)

กลุ่มที่ 1 อุปนิสัยการปรับปรุงและเรียนรู้สิ่งใหม่ให้กับชีวิตตนเอง (Sharpen the Saw) หรือการลับเลื่อยให้คม ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ด้วยการเรียนรู้จักวิธีการใหม่ๆ เป็นต้น

7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิภาพสูง มีรายละเอียดดังนี้

1) อุปนิสัยที่ 1 คิดล่วงหน้า (Be Proactive) คิดล่วงหน้า (Be Proactive) หมายถึง คิดไว้ก่อนล่วงหน้าเสมอในการจะทำอะไร คิดก่อนทำ คิดก่อนพูด ทำสิ่งที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้นทำเพื่อป้องกันความเสียหาย ผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น ดีกว่าที่จะต้องมาแก้ไขความผิดพลาด เป็นการริเริ่มคิดรับผิดชอบชีวิตของตนเอง พฤติกรรมของเราเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจไม่ใช่จากเงื่อนไข เราสามารถเก็บความรู้สึกให้อยู่ภายใต้ค่านิยมได้ ต้องเป็นฝ่ายริเริ่มและรับผิดชอบสิ่งต่างๆ การรู้ตนเอง (Self – Awareness) และรู้จักเลือกและเอาชนะใจตนเอง เราต้องอยู่อย่างมีสติรู้ตัวตลอดเวลา รู้ตัวว่าขณะนี้กำลังทำอะไรอยู่ในสถานการณ์ใดและผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำจะเป็นอย่างไรและเราจะต้องตอบสนองต่อสถานการณ์นั้นๆ ได้อย่างไร เราต้องรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกและความคิดและเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม มนุษย์มีสิทธิจะกำหนดชีวิตของตนเองสามารถคิดฝันและกำหนดตนเองได้ จะทำอะไรทำ ทำมา แล้วจะเกิดอะไรขึ้นและอนาคตจะเป็นอย่างไรและจะทำให้มันเป็นเช่นนั้นได้อย่างไรด้วยการคิดกำหนดเป้าหมายในชีวิตและหาทางหาวิธีการเดินไปให้ถึงเป้าหมายให้ได้ ชีวิตของเราไม่เป็นไปตามลมปาก อารมณ์ของผู้อื่นแต่มีสติรู้ตัวไม่ตื่นเต้นดีใจ เมื่อมีลาภและไม่เสียใจ ขาดสติเมื่อสูญเสีย แต่เข้าใจธรรมชาติของ

ชีวิต ยอมรับและมองชีวิตด้วยความเข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้น เพราะเกิดจากการกระทำของตนเอง ไม่โทษผู้อื่นแต่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น การมีความเชื่อมั่น มีสติและระลึกเสมอว่า เราสามารถกำหนดชีวิตและสร้างแผนที่ชีวิตในการเดินทางสู่เป้าหมายหรือทิศทางที่ตนต้องการได้

2) อุปนิสัยที่ 2 คิดถึงผลลัพธ์สุดท้ายของการกระทำ (Begin With The End in Mind) คิดถึงผลลัพธ์สุดท้ายของการกระทำ (Begin With The End in Mind) หมายถึง ก่อนจะเริ่มทำอะไรให้คิดถึงผลลัพธ์สุดท้ายของการกระทำว่า เมื่อกระทำเสร็จสิ้นแล้ว อะไรจะเกิดขึ้น มีประโยชน์อย่างไร นั่นคือ การรู้เป้าหมายของการกระทำนั่นเอง ดังนั้น ควรเริ่มต้นทุกอย่างด้วยการกำหนดเป้าหมาย เช่น ความสำเร็จ การมีเป้าหมายที่ชัดเจนในชีวิตเป็นการแสดงถึงความต้องการว่าอยากมีชีวิตแบบใด เมื่อมีเป้าหมายก็จะทำให้รู้ว่าเราควรทำอะไร สิ่งใด เมื่อไหร่ ขณะนี้เรากำลังอยู่ ณ จุดใด จะต้องไปไกลเท่าใดจึงจะถึงจุดหมายและจะไปให้ถึงจุดหมายด้วยวิธีใดบ้าง การมีเป้าหมายในชีวิตจะทำให้เรามีความกระตือรือร้น ชีวิตมีทิศทาง มีพลัง มีกำลังใจ รู้ความก้าวหน้าของตน รู้สึกว่าชีวิตมีคุณค่าไม่น่าเบื่อ แต่ต้นตอที่จะพบกับสิ่งที่กำลังจะมาถึงเพราะเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและมีเส้นทางที่แน่นอนว่าจะไปในทิศทางใดเป้าหมายที่ดี ต้องมีความชัดเจน มองเห็นเป็นภาพในใจ มีเวลากำหนด มีความเป็นไปได้ ควรกำหนดให้มองเห็นภาพหรือเป้าหมายในจิตใจตลอดเวลา

3) อุปนิสัยที่ 3 เลือกทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Thing First) เลือกทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Thing First) หมายถึง การจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่จะทำอะไรเป็นเรื่องเร่งด่วน อะไรสำคัญมากสำคัญน้อย และเลือกทำในสิ่งที่สำคัญก่อนการเลือกทำในสิ่งต่างๆ จะต้องเลือกทำในสิ่งที่สอดคล้องและสนับสนุนการนำไปสู่เป้าหมายก่อนเป็นอันดับแรกและควรทำอย่างสม่ำเสมอ ทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรรอเวลาหรือปล่อยเวลาจนสิ่งนั้นกลายเป็นเรื่องเร่งด่วน ขณะเดียวกันก็ต้องมีการประเมินว่าผลเป็นอย่างไรมาถูกทางไหม และประเมินอย่างเป็นกลาง ซื่อสัตย์ ไม่เข้าข้างตนเอง ใช้สติ รู้ตัว และเป็นผู้รู้จักบริหารจัดการกับเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ

4) อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ – ชนะ (Think Win/Win) คิดแบบชนะ – ชนะ (Think Win/Win) หมายถึง การคิดให้ได้ข้อสรุปที่ว่าต่างคนต่างก็ชนะ คือ ได้

ประโยชน์กับทุกฝ่าย ไม่คิดแบบชนะแพ้ แบบแพ้ชนะหรือแบบ แพ้ – แพ้เพราะการแพ้ หมายถึง การสูญเสียหากเราได้แต่เขาแพ้ คือ ผู้สูญเสียเพราะฉะนั้นควรเลือกสถานการณ์แบบ ชนะ – ชนะเสมอในการอยู่ร่วมและดำรงสัมพันธภาพที่ยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงผู้อื่นโดยเฉพาะผลประโยชน์ ทุกคนควรได้รับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน นั่นคือ การรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยุติธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบ คิดแต่ประโยชน์ตนเองและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เสียผลประโยชน์แต่ควรเข้าใจ เห็นใจ และคิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น หากมีการถูกเอารัดเอาเปรียบหรือการแบ่งปันผลประโยชน์ไม่เท่าเทียมกัน จะทำให้สูญเสียความสัมพันธ์ ดังนั้น การใส่ใจกับความรู้สึก จิตใจ ของผู้อื่นและคำนึงถึงประโยชน์เท่าเทียมกัน ด้วยการแบ่งปันผู้อื่นด้วยความเป็นธรรม ทั้งเขาและเราได้รับประโยชน์เท่าเทียมกัน ด้วยการรักษาสัญญาทั้งคำพูดและการกระทำและควรรวมถึงการรักษาสัญญาต่อตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มองโลกกว้างและมองโลกในแง่ดี มองเห็นคุณค่าของผู้อื่น ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ

5) อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อนจะ让自己人เข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then To Be Understood) เข้าใจผู้อื่นก่อนจะ让自己人เข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then To Be Understood) หมายถึง การพยายามเข้าใจผู้อื่น แม้จะเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่ชอบเพราะเขาอาจมีเหตุผลที่ซ่อนอยู่ภายใน จึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น การเข้าใจคนอื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา จะทำให้ลดความขัดแย้ง ช่วยให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมากขึ้น ปัญหาที่จะลดลงปัญหาของคนเราเกิดขึ้นเนื่องจากไม่มีคนรับฟัง คนส่วนใหญ่ชอบพูดให้ผู้อื่นฟังมากกว่าจะรับฟังคนอื่นพูด ดังนั้น การรับฟังอย่างตั้งใจ จะทำให้รับรู้ถึงความรู้สึก เห็นอกเห็นใจช่วยให้เกิดความผ่อนคลายจนในระดับหนึ่ง การเป็นผู้ฟังที่ดีจะทำให้มองเห็นประเด็นปัญหาของอีกฝ่ายหนึ่งได้ชัดเจน และสามารถแก้ไขได้ตรงประเด็นและในการพูด ควรคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นควรเป็นการพูด เพื่อแสดงความเข้าใจ เห็นใจอย่างแท้จริง

6) อุปนิสัยที่ 6 เสริมแรงซึ่งกันและกัน (Synergize) เสริมแรงซึ่งกันและกัน (Synergize) หมายถึง การทำงานเป็นทีม จะเน้นแรงเสริม ซึ่งงานหลายอย่างทำคนเดียวไม่ได้ แต่ทีมทำได้ดังที่ a man cannot but a team can be. บทบาทของผู้นำหรือผู้บริหาร ควรฝึกกำลังของบุคลากร และประสานแนวความคิดเข้า

ด้วยกันให้เกิดขึ้นภายในองค์กร กล่าวคือ การดึงเอาศักยภาพของสมาชิกแต่ละคน มาผสมผสานกันอย่างลงตัว และปรับเปลี่ยนความขัดแย้งซึ่งควรยอมรับว่าเป็นเรื่อง ปกติและจัดการความขัดแย้ง ไม่ลงรอยกันให้กลายเป็นความคิดสร้างสรรค์ด้วยการ รู้จักตนเอง รู้จักสมาชิกแต่ละคนในองค์กรเพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เหมาะสม ยอมรับความสามารถของสมาชิกแต่ละคนและมีความถ่อมตน เพื่อรวมพลังด้วยการ ทำงานเป็นทีมเพราะทีมคือพลังจึงจะเกิดงานที่สมบูรณ์ได้

7) อุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คม (Sharpen The Saw) ลับเลื่อยให้คม (Sharpen The Saw) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมฝึกฝนตนเองอยู่เสมอเพิ่ม ประสิทธิภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจปัญญาความสามารถและฝึกปฏิบัติ ข้อ 1 – 6 จนกลายเป็นอุปนิสัยประจำตัวด้วยการหาเวลาและวิธีการเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ แปรกใหม่ เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงชีวิตทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งเพิ่มพลังให้ พร้อมที่จะต่อสู้กับชีวิตด้วยการออกกำลังกายดูแลสุขภาพอนามัย ศึกษาเพิ่มเติมด้วยการ อ่านค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของตน มีความเมตตา เข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จัก เข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้จะทำให้เกิดความสงบภายในด้วย วิธีการดังกล่าว จึงเป็นการสร้างความพร้อมโดยการลงมือกระทำเป็นการสร้างความ พร้อมทางด้านร่างกาย ความคิด จิตใจความรู้สึกและทักษะเป็นการกระทำทั้งภายใน และภายนอกการนำไปใช้ประโยชน์

อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงทั้ง 7 ประการเน้นในเรื่องประสิทธิผล ในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพโดยการมีเป้าหมายในชีวิต มองให้ภาพเป้าหมายชัดเจน ด้วยการฝึกฝนตน การดูแลตนเองรับผิดชอบดูแลตนเองได้ ฝึกคิดล่วงหน้า คิดด้วยการ มีสติ รู้จักการมีเป้าหมายในใจ เลือกทำในสิ่งที่สำคัญสอดคล้องกันกับเป้าหมายก่อน โดยการคิดใช้จินตนาการสร้างเป้าหมาย ภาพความสำเร็จ ลงมือกระทำจนบรรลุเป้าหมาย ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเป็นธรรม ให้เกียรติพวกพ้อง เห็นคุณค่าไม่เอารัดเอาเปรียบ แต่แบ่งปันซึ่งกันและกัน การมีมนุษยสัมพันธ์ การพยายามเข้าใจผู้อื่นก่อนที่จะให้ผู้อื่นเข้าใจเรา การรู้จักแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน การเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังด้วยความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ มีจุดยืนของตัวเองการฟังอย่างเข้าใจเห็นใจจะ ช่วยลดอคติของอีกฝ่ายและเปลี่ยนมารับฟังการรวมพลังเพื่อประสานประโยชน์ เพิ่มพลังให้พร้อมที่จะต่อสู้กับชีวิต ศึกษาหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมด้วยการอ่านศึกษาเพิ่มพูน

ศักยภาพของตนเอง มีความเมตตาเข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น

อุปนิสัยทั้ง 7 ประการ จำเป็นต้องฝึกฝนปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจนกลายเป็นอุปนิสัยแห่งความสำเร็จ ไปสู่ความสำเร็จ ตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียน องค์กรและสังคม ความสำเร็จและความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ อุปนิสัย 7 ประการแห่งความสำเร็จขั้นต้น สามารถนำไปใช้ได้ในการฝึกฝนได้ในทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว โรงเรียน องค์กรสังคม ซึ่งจะนำมาซึ่งความสำเร็จ ความสุขและคุณภาพของทุกหน่วยของสังคม

2. ผู้มีประสิทธิผลสูงในมุมมองพระพุทธศาสนา

การพัฒนาตนเองโดยใช้แนวพุทธเป็นการบริหารจัดการเพื่อการรู้แจ้งเห็นจริง เข้าใจโลก เข้าใจชีวิต มองโลกตามที่เป็นจริงเห็นสัจธรรมแห่งชีวิต หากบุคคลมีการพัฒนาจิตอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดเวลาจะเป็นการทำจิตให้สะอาดสงบสว่างซึ่งได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญาตามหลักของไตรสิกขานั้นเองซึ่งพระพุทธเจ้าทรงตรัสว่า ผู้ที่ได้พัฒนาตนมาแล้วทั้งทางพฤติกรรมทางสภาพจิตและทางวุฒิปัญญาพร้อมทั้งมีความพยายามสูงเท่านั้นจึงจะสามารถแก้ปัญหาได้ ฉะนั้น ถ้าบุคคลยังไม่ได้พัฒนาตนเองให้เหมาะสมเมื่อเกิดปัญหาการแก้ปัญหาต่าง ๆ ย่อมจะไม่มีประสิทธิภาพ (ทองทิพย์ วิริยะพันธุ์, 2546: 28)

พระพุทธเจ้าได้กล่าวถึงหลักธรรมของการพัฒนาตนเองที่มีความคล้ายคลึงกับแนวคิด 7 อุปนิสัยของสตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) นั่นคือ หลักสัปปุริสธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในอัมมมัญญสูตร (ที.ปา. (ไทย) 11/330/222) ว่า “...ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ประกอบด้วยธรรม 7 ประการ เป็นผู้ควรของค่านับ ฯลฯ เป็นนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ธรรม 7 ประการ เป็นไฉน ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้ เป็นอัมมมัญญ รู้จักธรรม 1 อุตถัญญ รู้จักอรรถ 1 อุตตัญญ รู้จักตน 1 มัตตัญญ รู้จักประมาณ 1 กาลัญญ รู้จักกาล 1 ปริสสญญ รู้จักบริษัท 1 ปุคคลปโรปรัญญ รู้จักเลือกคบคน 1...”

3. สัปปุริสธรรม หลักธรรมสร้างอุปนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูง

สัปปุริสธรรม 7 เป็นหลักธรรม หลักคิดและหลักปฏิบัติสู่การเป็นผู้มีประสิทธิผลสูง เป็นหลักธรรมที่ทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้และถือปฏิบัติ เพราะ

ศาสนาพุทธที่จะสอนให้ทุกคนเป็นคนดี หลักธรรมของพระพุทธศาสนามีลักษณะ เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการ ใช้ชีวิตและการทำงาน โดยพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ให้ความหมายของ สัปปุริสธรรม 7 ว่าเป็นธรรมสัตบุรุษ ธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ ถือได้ว่าเป็น สมาชิกที่ดีมีคุณค่าอย่างแท้จริงของมนุษยชาติ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นคนที่สมบูรณ์ ผู้สามารถนำบุคคลและสังคมไปสู่ความสำเร็จได้สมหวัง (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2540: 25) ส่วนพระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช) ให้ความหมายของสัปปุริสธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คือ เป็นคุณธรรมหรือคุณสมบัติของคนดี เป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติเป็นคนดี เป็นผู้ควรแก่การยกย่องนับถือ เป็นคนที่สามารถให้การแนะนำ ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องด้วยความปรารถนาดี (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), 2548: 170)

4. องค์ประกอบของสัปปุริสธรรม 7

สัปปุริสธรรม หมายถึง ธรรมของสัตบุรุษหรือธรรมที่ทำให้เป็นสัตตบุรุษ คำว่า สัตบุรุษ หมายถึง คนดี นักปราชญ์หรือบัณฑิต สัปปุริสธรรมจึงหมายถึงหลัก ธรรมที่ทำให้คนเป็นคนดี มีองค์ประกอบ 7 ประการ โดยพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (2549: 210-211) ให้ความหมายรายละเอียดดังนี้

1) อัมมัญญตาหรือความรู้จักธรรม รู้หลัก หรือรู้จักเหตุ คือ รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมดา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้หลัก การที่จะทำให้เกิดผล เช่น ภาณุรู้ว่าหลักธรรมข้อนั้นๆ คืออะไร มีอะไรบ้าง พระมหา กษัตริย์ทรงทราบว่าหลักการปกครองตามราชประเพณีเป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง รู้ว่าจะต้องกระทำเหตุอันนี้ๆ หรือกระทำตามหลักการข้อนี้ๆ จึงจะให้เกิดผลที่ต้องการ อันนั้นๆ เป็นต้น (Knowing the law; knowing the cause)

2) อัตถัญญตาหรือความรู้จักอรรถ รู้ความมุ่งหมายหรือ รู้จักผลคือรู้ ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจาก การกระทำหรือความเป็นไปตามหลัก เช่น รู้ว่าหลักธรรมหรือภาษิตข้อนั้นๆ มีความหมายว่าอย่างไร หลักนั้นๆ มีความมุ่งหมายอย่างไร กำหนดไว้หรือพึงปฏิบัติ เพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร การที่ตนกระทำอยู่มีความมุ่งหมายอย่างไร เมื่อทำไป แล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้างดังนี้ เป็นต้น (Knowing the meaning; knowing the

purpose; knowing the consequence)

3) อัตตัญญาหรือความรู้จักตน คือ รู้ว่าเรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลังความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้ เท่าไร อย่างไร แล้ว ประพฤติให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป (Knowing oneself)

4) มัตตัญญาหรือความรู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น ภิกษุรู้จักประมาณในการรับและบริโภคปัจจัยสี่ ศฤงษณ์รู้จักประมาณในการใช้จ่ายโภคทรัพย์ พระมหากษัตริย์รู้จักประมาณในการลงทัณฑ์อาชญาและในการเก็บภาษี เป็นต้น (Moderation; knowing how to be temperate)

5) กาลัญญาหรือความรู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจ กระทำหน้าที่การงาน เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะเวลา เป็นต้น (Knowing the proper time; knowing how to choose and keep time)

6) ปริสสัญญาหรือความรู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กิจวิธียที่จะประพฤติต่อชุมชนนั้นๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหา จะต้องทำกิจวิธียอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างนี้ เป็นต้น (Knowing the assembly; knowing the society)

7) ปุคคลัญญาหรือปุคคลโรปรัญญา คือ ความรู้จักบุคคล คือ ความแตกต่างแห่งบุคคลว่า โดยอวัยวะ ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใครๆ ยิ่ง หรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นๆ ด้วยดี ว่าควรจะคบหรือไม่ จะใช้จะตำหนิ ยกย่อง และแนะนำสั่งสอนอย่างไร เป็นต้น (Knowing the individual; knowing the different individuals)

5. บทวิเคราะห์มุมมองพระพุทธศาสนาที่มีต่อ 7 อุปนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูง

7 อุปนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูงในมุมมองพระพุทธศาสนา คือ การนำหลักสัปปุริสธรรม 7 มาเป็นกรอบการพัฒนาตนเองซึ่งหลักสัปปุริสธรรม 7 มีความสอดคล้องคล้ายคลึงกับ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของสตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มอุปนิสัย คือ กลุ่มอุปนิสัยรู้จัก

ตนเอง กลุ่มอุปนิสัจริจักผู้อื่นและกลุ่มอุปนิสัจริจักพัฒนา ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มอุปนิสัจริจักตนเองเป็นกลุ่มอุปนิสัจริเพื่อเรียนรู้ตนเอง พึ่งพาตนเองโดย 7 อุปนิสัจริพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของสตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) ประกอบด้วยการคิดล่วงหน้า (Be Proactive) การคิดถึงผลลัพธ์สุดท้ายของการกระทำ (Begin With The end in Mind) และการทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Thing First) สอดคล้องกับหลักสัปปริสธรรม 7 ประกอบด้วยหลักอัตตัญญูตา (การรู้จักตนเอง) อัตถัญญูตา (การรู้จักผล) และอัมมัญญูตา (การรู้จักเหตุ)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มอุปนิสัจริจักผู้อื่นเป็นกลุ่มอุปนิสัจริเพื่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น มีความเข้าใจระหว่างกัน ร่วมมือร่วมใจกันโดย 7 อุปนิสัจริพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของสตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) ประกอบด้วยการคิดแบบชนะ – ชนะ (Think Win/Win) เข้าใจผู้อื่นก่อนให้ผู้อื่นมาเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to Be Understood) และการผนึกกำลัง ประสานแนวความคิดเข้าด้วยกัน (Synergize) สอดคล้องกับหลักสัปปริสธรรม 7 ประกอบด้วยหลักมัตตัญญูตา (การรู้จักประมาณ) หลักปริสัญญูตา (การรู้จักชุมชน) และหลักบุคคลัญญูตา (การรู้จักบุคคล)

กลุ่มที่ 3 อุปนิสัจริจักพัฒนาเป็นอุปนิสัจริเพื่อฝึกฝนตนเอง ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงชีวิตทั้งร่างกายและจิตใจ ศึกษาเพิ่มเติมค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มพูนศักยภาพของตน มีความเมตตา เข้าใจเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จัก เข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้โดย 7 อุปนิสัจริพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของ สตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) คือ อุปนิสัจริที่ 7 ลับเลื่อยให้คม (Sharpen The Saw) สอดคล้องกับหลักสัปปริสธรรม 7 คือ หลักกาลัญญูตา (การรู้จักเวลา)

สรุป

ปัจจุบันองค์กรต่างๆ ทั้งในส่วนของภาครัฐหรือองค์กรเอกชน มีความจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา องค์กรต่างๆ ทั่วโลกต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางการเมืองเศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง

ไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในองค์กรตามที่ยังคงวางแผนไว้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความอยู่รอดขององค์กร (Lawler, E. E. & Worley, C. G., 2006: 87) หากแต่การพัฒนาตนเองเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่สุดของการพัฒนาองค์กร สังคมและประเทศชาติ การพัฒนาตนเองจำเป็นต้องรู้จักตนเอง เรียนรู้ผู้อื่นเพื่อเป็นผู้ประเสริฐอย่างแท้จริง สมดังพุทธภาษิตว่า ทนโต เสฏโฐ มนุสเสสุ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 33) แปลว่า ผู้ฝึกฝนดีแล้วประเสริฐสุดในมนุษย์ทั้งหลาย สอดคล้องกับหลักอูนิสัยที่ 1 คิดล่วงหน้า (Be Proactive) คือ รู้จักคิดไว้ก่อนล่วงหน้าเสมอในการจะทำอะไร คิดก่อนทำ คิดก่อนพูด ทำสิ่งที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้นทำเพื่อป้องกันความเสียหาย ผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น ดีกว่าที่จะต้องมาแก้ไขความผิดพลาด เป็นการริเริ่มคิดรับผิดชอบชีวิตของตนเองและตรงกับหลักอัตตัญญูตาหรือความรู้จักตนในสัปปริสธรรม 7 คือ รู้ว่าเรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลังความรู้ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้ เเท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป

7 อูนิสัยของผู้มีประสิทธิผลสูงในมุมมองพระพุทธศาสนาจึงเป็นคำตอบของการแสวงหาหนทางหลุดพ้นจากความทุกข์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันของผู้คนทางโลกตะวันออกและโลกตะวันตกที่จำเป็นต้องพัฒนาตนเอง เรียนรู้ผู้อื่นและไม่หยุดการพัฒนา มนุษย์ทุกคนสามารถนำหลักการ 7 อูนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของสตีเฟน อาร์ โควี (Stephen R. Covey) และหลักสัปปริสธรรม 7 ของพระพุทธเจ้าไปประพฤติปฏิบัติได้ทันทีตามความต้องการ การลงมือปฏิบัติที่ถูกต้องจริงจึงย่อมจะนำชีวิตของตนไปสู่ความสำเร็จและรุ่งโรจน์ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของทุกสรรพสิ่ง

บรรณานุกรม

- จิราภรณ์ พรหมทอง. (2559). “การพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21”. วารสารมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (เมษายน 2559-มิถุนายน 2559): 63.
- ทองทิพย์ วิริยะพันธุ์. (2546). มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: อินฟอร์มีเดีย บุ๊คส์.
- ธโสธร ตู้ออกคำ. (2547). ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการเมืองและสังคม

- หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธโสธร ตูทองคำ. (2547). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา นโยบายสาธารณะใน
บริบทโลก. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2548). ภาษาธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
พิมพ์เลียงเชียง.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2540). ภาวะผู้นำความสำคัญต่อการพัฒนาคน
พัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.
- _____. (2559). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 34.
กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สงกรานต์ จิตสุทธิภากร. (2546). 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิภาพสูง.
กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ด ยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- Alvin Toffler. (2016). **The Third Wave: Entrepreneur's Vision of the
Future**. New York : Simon and Schuster Press.
- Anthony Giddens. (2008). **Sociology**. USA: Polity Press.
- Denis O Hearn. (2009). **Anthropology of Globalization or the
Globalization of Anthropology**. USA: Identities Press.
- Denis O Hearn. (1999). **Critical Development Theory: Contributions to
a New Paradigm**. London: Zed Press.
- Joann Chirico. (2014). **Globalization: Prospects and Problems**.
California: Sage Publication Press.
- John MacMillan. (2006). **Classical Theory in International Relations**.
Cambridge: Cambridge University Press.
- John Schirato and Jen Webb. (2003). **Understanding Globalization**. Sage
Publications Press.
- Kenichi Ohmae. (1990). **The Borderless World: Power and Strategy in
the interlinked Economy**, New York: Free Press.

Lawler, E. E. & Worley, C. G. (2006). **Built to Change**. New York: John Wiley & Sons.

Oliver Daddow. (2013). **International Relations Theory: The Essentials (2nd ed.)**. California: SAGE Publication Press.

Ronald Robertson and Joann Chirico. (1985). **Sociological Analysis**. USA: Oxford University Press.

Susan Strange. (1996). **The Retreat of the State: The Diffusion of World Economy**. Cambridge: Cambridge University Press.

Yale H. Ferguson and Richard W. Mansbach. (2012). **Globalization: The Return of borders to a borderless world?**. New York: Routledge Press.